

**10** Posvátný okrsek hradiště Závist se nacházel na samotném vrcholu hradiště a sloužil jak k rituálním, tak i rezidenčním účelům. Nejstarší kultovní místo zde vzniklo na přelomu šestého a pátého století před Kristem a jednalo se o palisádu se čtyřúhelníkovým půdorysem o rozměrech 27x30 metrů. V pátém století před Kristem zde byly vztyčeny nejstarší kamenné stavby na českém území ve formě několika kamenných pódíí. Tyto stavby byly ve čtvrtém století před Kristem zasypany a terén byl navýšen o 5 metrů. Ve druhém století před Kristem zde pak vznikl elitní dvorec, kovárna a kultovní areál s chrámem.

**11** Jak vlastně vypadalo keltské oppidum? To ilustruje další informační panel. Zástavba oppida byla tvořena dvorci, soustavami obytných a hospodářských domů. Příbytky mohly být částečně zapuštěny pod zem, stěny tvořila proutěná kostra krytá mazanicí, sedlová střecha byla tvořena slaměnými či rákosovými doškami. Systém cest kolem dvorců se v průběhu dob měnil, v časně laténském období vedla hlavní cesta oppidem souběžně s dnešní cestou od brány D na akropoli.

**12** Slovanským pohřebišťem symbolicky končí stezka na Závist. Pohřebiště zde vzniklo na konci devátého století, patrně nedaleko slovanské osady. Zvláštností kostrových nálezů ilustruje například „upírský hrob“ nebo dvojhrob mužů, patrně bratrů, držících se za ruce.

*Při svých toulkách za poznáním navštivte také muzejní expozici v regionálním informačním centru, která je věnována Národní kulturní památce Závist.*



REGIONÁLNÍ **INFORMAČNÍ** CENTRUM

NA PANSKÝ 11, DOLNÍ BŘEŽANY

TEL.: 241 402 202

E-MAIL: RIC@DOLNIBREZANY.CZ

[WWW.RIC-DOLNIBREZANY.CZ](http://WWW.RIC-DOLNIBREZANY.CZ)



**REGIONÁLNÍ INFORMAČNÍ CENTRUM  
KELTSKÉ OPPIDUM ZÁVIST**

MUZEJNÍ EXPOZICE  
ZÁVIST CAVE  
VIRTUÁLNÍ PRVKY  
NAUČNÉ STEZKY  
VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY



**NAUČNÉ  
STEZKY**



REGIONÁLNÍ **INFORMAČNÍ** CENTRUM



Pro zájemce o historii jsou připraveny dva okruhy naučných stezek, které seznamují se zdejším osídlením v dávných dobách. Procházka po těchto stezkách je zcela nevšedním zážitkem, a to díky virtuální archeologii. Prostřednictvím virtuální a rozšířené reality si na displeji svého telefonu mohou návštěvníci zobrazit 3D historické vizualizace daného místa nebo předměty, které byly na místě nalezeny.

První okruh (cca 3 km) začíná u regionálního informačního centra a návštěvníky provádí obcí. Jeho součástí je i zastavení u nejmodernějších vědeckých pracovišť HiLASE a ELI Beamlines. Přes zříceniny středověkého hradu (Hradišťátko) se pak trasa okruhu vrací Keltským parkem zpět k infocentru. Druhý okruh (cca 2,5 km) začíná na rozcestí za obcí Lhota a vede nejvýznamnějšími lokalitami Národní kulturní památky Závist.

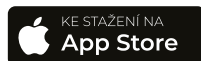
## MOBILNÍ APLIKACE

Po naučných stezkách Vás spolehlivě provede mobilní aplikace. Část aplikace nazvaná **PRŮVODCE** kopíruje jednotlivé zastávky naučné stezky. V rámci této aplikace máte jedinečnou příležitost spatřit archeologické vizualizace přímo v terénu.

Část aplikace nazvaná **HRA** umožní zažít napínavý příběh spojený s cestováním v čase v rámci okruhu po hradi-



APLIKACI LZE STÁHNOUT NA GOOGLE PLAY  
A APP STORE PO ZADÁNÍ „OPPIDIUM ZAVIST“.



šti Závist a začíná tak až od zastávky Rozcestí u Lhoty. Hra je koncipována především pro dětské uživatele, ale samozřejmě nic nebrání si vyzkoušet kombinaci virtuální reality, geocachingu a různých miniher i starším věkovým skupinám.

## NAUČNÝ OKRUH V OBCI

- 1 Úvodní panel u informačního centra poskytuje návštěvníkům bližší informace o virtuálním průvodci a doprovodné hře.
- 2 Na tabuli jsou představeny základní typy archeologických výzkumů a metod a mapa s vyznačenými archeologickými nálezy různých období v obci.
- 3 Zastavení na staré návsi odhaluje, že centrum obce bylo osídleno již v polovině šestého tisíciletí před Kristem. Z pozdější doby pochází nález mohutného opevnění, ve středověku se zde tavilo železo. Bez zajímavosti nejsou ani novější dějiny lokality, zejména renesanční zámek. Budově zámku předcházela tvrz, do dnešní podoby přestavěná na přelomu 16. a 17. století. Za zhlédnutí rovněž stojí pískovcové sousolí ukřižovaného Ježíše Krista s klíčící Máří Magdalenou od českého barokního sochaře Jana Antonína Quitainera.
- 4 Osídlení v pravěku a velkým archeologickým výzkumům se věnuje panel u sportovního hřiště. Jsou zde představeny objevy učiněné během výstavby přiléhajících rodinných domů a sportovního hřiště, představeny jsou i konkrétní nálezy ze záchraného výzkumu při stavbě laserových center ELI Beamlines a HiLASE.
- 5 Nejvzdálenější zastávkou od obce je raně středověké hradiště zvané Hradišťátko. Pevnost vznikla patrně v desátém století za vlády Boleslava I. nebo jeho syna Boleslava II. Hradiště střežilo cestu Břežanským údolím ke zbraslavskému brodu. Do dnešních dnů se z ope-

nění zachovaly jen reliktů obranných valů a příkopu. Na informačním panelu je zobrazena rekonstrukce opevnění.

- 6 Poslední zastavení na stezce se nachází v Keltském parku a věnuje se právě Keltům. Na území Dolních Břežan byl v blízkosti základní školy objeven obytný dům mimořádných rozměrů. K unikátním hmotným nálezům patří třeba koňský postroj nebo honosná keramika.

## NAUČNÝ OKRUH – ZÁVIST

- 7 Putování za tajemstvím Závisti začíná na rozcestí u Lhoty, kde je na informační ceduli chronologicky shrnuto osídlení vrchu Hradiště. Lokalita byla obydlena nejpozději v období eneolitu (3 000 až 2 800 let před Kristem). Nález palisády je datován do doby bronzové. První Keltové místo osídlili počátkem 6. století před Kristem. Oppidum s opevněním se začalo na Hradišti budovat ve druhém století před Kristem, v dobách největšího rozvoje dosáhla plocha oppida 118 hektarů.
- 8 Předhradí se věnuje další panel na naučné stezce. Dvorce s obytnými a hospodářskými domy bychom zde našli v době největšího rozkvětu oppida. Nálezy dokazují čilé řemeslnické aktivity – kovářství, kovolictví či šperkařství. V terénu byly rovněž objeveny cisterny na vodu. Předhradím procházela hlavní přístupová cesta k bráně D do oppida.
- 9 Popis a rekonstrukce tzv. klešovitě brány čeká návštěvníky stezky na dalším zastavení. Brány patřily obecně k nejzranitelnější části obranného systému. Tato brána, archeology označovaná jako brána D, hájila hradiště v dobách největšího rozkvětu. Její podoba se několikrát měnila, do dnešních dnů se dobře zachoval 15 metrů široký příkop s čtvercovými cisternami.

